

Số: 31/BCĐ-HKL

Nam Đông, ngày 05 tháng 7 năm 2018

V/v tăng cường công tác ngăn chặn
chặt phá trái phép cây rừng để thu hái

quả ươi

Kính gửi:

- UBND các xã, Thị trấn;
- Các đơn vị chủ rừng trên địa bàn huyện.

Hiện nay trên địa bàn huyện, cây ươi (*Scaphium lychnophorum*) đang đến mùa thu hái quả; bên cạnh đó một bộ phận người dân vẫn còn thiếu ý thức trong công tác bảo vệ và phát triển rừng nên đã lén lút vào rừng để chặt phá trái phép cây rừng (cây ươi) để thu hái quả rồi vận chuyển, mua bán gây thiệt hại tài nguyên rừng, ảnh hưởng xấu đến môi trường sinh thái và làm mất an ninh trật tự.

Để kịp thời ngăn chặn tình trạng trên, nhằm góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng, Ban chỉ đạo CTMTPTLNBV huyện yêu cầu UBND các xã, Thị trấn, các đơn vị chủ rừng: VQG Bạch Mã; Khu bảo tồn Sao la; BQL rừng phòng hộ Nam Đông; các chủ rừng là Cộng đồng, nhóm hộ, hộ gia đình được giao rừng để quản lý, bảo vệ khẩn trương triển khai thực hiện những nội dung sau:

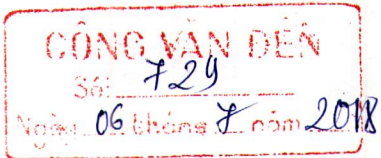
- Tổ chức tuyên truyền sâu, rộng đến quần chúng nhân dân trên địa bàn về công tác bảo vệ rừng, phát triển rừng.

- Tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 09/CT-UBND ngày 21/5/2018 của UBND tỉnh về tăng cường các biện pháp quản lý bảo vệ rừng và PCCCR, tăng cường thực hiện Kế hoạch số 70/KH-UBND ngày 28/3/2018 của UBND huyện Nam Đông về thực hiện Chỉ thị 13-CT/TW ngày 12/01/2017 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng.

- Hướng dẫn việc thu hái quả ươi (trong trường hợp được phép thu hái) theo **Quy định tạm thời kỹ thuật khai thác, bảo quản và chế biến bền vững hạt ươi thu hái từ cây ươi** (*Scaphium lychnophorum*) trên địa bàn rừng đã giao cho các cộng đồng dân cư được Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tài trợ (Ban hành kèm theo Quyết định số 630/QĐ-SNNPTNT ngày 17/8/2016 của Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Thừa Thiên Huế).

- Tổ chức tuần tra, truy quét những tổ chức, cá nhân chặt phá cây rừng trái phép để thu hái quả ươi.

- Ngăn chặn, bắt giữ để xử lý theo quy định của Pháp luật những trường hợp vận chuyển, mua bán trái phép quả ươi có nguồn gốc từ việc khai thác, chặt hạ trái phép cây rừng để thu hái quả.



Nhận được công văn này yêu cầu UBND các xã, Thị trấn, các đơn vị chủ
rừng nghiêm túc triển khai thực hiện./

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ban Thường vụ Huyện Ủy;
- Thường trực HĐND huyện;
- Chi cục Kiểm lâm TT.Huế;
- CT, các PCT UBND huyện;
- Hạt Kiểm lâm huyện;
- Lưu: VT.



CHỦ TỊCH UBND HUYỆN
Trần Quốc Phụng

QUYẾT ĐỊNH

Về việc ban hành Quy định tạm thời kỹ thuật

khai thác và bảo quản, chế biến bền vững hạt Uoi thu hái từ cây Uoi trên địa bàn rừng đã giao cho các cộng đồng dân cư được Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tài trợ

HẠT KIỂM LÂM NAM ĐÔNG
Số:..... 518
ĐẾN Ngày: 19.12.16
Chuyên:.....
Lưu hồ sơ số:.....

GIÁM ĐỐC SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PTNT TỈNH THỪA THIÊN HUẾ

Căn cứ Quyết định số 30/2015/QĐ-UBND ngày 03/8/2015 của UBND tỉnh Thừa Thiên Huế về việc Quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Sở Nông nghiệp và PTNT;

Căn cứ Quyết định số 2366/QĐ-BNN-LN ngày 17/8/2006 của Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc phê duyệt đề án bảo tồn và phát triển lâm sản ngoài gỗ giai đoạn 2006-2020;

Căn cứ Thông tư số 21/2016/TT-BNNPTNT ngày 28/6/2016 của Bộ Nông nghiệp và PTNT quy định về khai thác chính và tận dụng, tận thu lâm sản;

Theo đề nghị của Giám đốc BQL Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tại Tờ trình số 16/TTr-BQLDA ngày 16 tháng 8 năm 2016,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này “Quy định tạm thời kỹ thuật khai thác, bảo quản và chế biến bền vững hạt Uoi thu hái từ cây Uoi trên địa bàn rừng đã giao cho các cộng đồng dân cư được Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tài trợ”.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký.

Điều 3. Chánh văn phòng, Chi cục trưởng Chi cục Kiểm lâm, Ủy ban nhân dân các xã, Trưởng Ban quản lý rừng cộng đồng trong vùng dự án và Thủ trưởng các cơ quan liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./*mm*

Nơi nhận:

- Như Điều 3;
- Giám đốc và PGĐ phụ trách;
- UBND huyện: Nam Đông, A Lưới;
- HKL huyện: Nam Đông, A Lưới;
- VP WWF tại Huế (3 bản);
- Lưu VT.



GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Vo Van Du

QUY ĐỊNH TẠM THỜI KỸ THUẬT

Khai thác, bảo quản và chế biến bền vững hạt Ươi thu hái từ cây Ươi (*Scaphium lychnophorum*) trên địa bàn rừng đã giao cho các cộng đồng dân cư được Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tài trợ
(Ban hành kèm theo Quyết định số 6.30/QĐ-SNNPTNT ngày 16/8/2016 của Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Thừa Thiên Huế)

I. QUY ĐỊNH CHUNG

1. Phạm vi áp dụng

Quy định này hướng dẫn kỹ thuật khai thác bền vững hạt Ươi thu hái từ cây Ươi trong khai thác chính, khai thác tận thu, tận dụng trong rừng tự nhiên và trong vườn rừng, trang trại; đồng thời hướng dẫn kỹ thuật bảo quản, chế biến hạt Ươi cho các cơ sở sản xuất chế biến hạt Ươi.

2. Đối tượng áp dụng

Quy định này áp dụng cho các tổ chức, cá nhân khai thác, bảo quản và chế biến hạt Ươi thu hái từ cây Ươi trên địa bàn rừng đã giao cho các cộng đồng dân cư được Dự án CarBi tỉnh Thừa Thiên Huế tài trợ.

II. NỘI DUNG KỸ THUẬT KHAI THÁC VÀ CHẾ BIẾN

1. Công tác chuẩn bị

1.1. Chuẩn bị trình tự thủ tục khai thác

Trình tự thủ tục khai thác lâm sản ngoài gỗ (LSNG) thực hiện theo Điều 11, Mục 2 của Thông tư số 21/2016/TT-BNNPTNT ngày 28/6/2016 của Bộ Nông nghiệp và PTNT quy định về khai thác chính và tận dụng, tận thu lâm sản, cụ thể như sau:

- Đối với rừng sản xuất: Chủ rừng (hộ gia đình, cá nhân, cộng đồng dân cư) tự xác minh, lập bảng kê lâm sản khai thác, tận dụng, tận thu nêu rõ khối lượng, chủng loại lâm sản, địa danh khai thác, tận dụng, tận thu và gửi về Ủy ban nhân dân cấp xã để theo dõi, giám sát trong quá trình thực hiện và xác nhận nguồn gốc lâm sản khi lưu thông tiêu thụ.

- Đối với rừng phòng hộ:

+ Việc khai thác LSNG trong rừng phòng hộ phải thực hiện theo Điều 16 Quyết định số 17/2015/QĐ-TTg ngày 09/6/2015 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Quy chế quản lý rừng phòng hộ. (Điều 16. Khai thác tre, lâm sản ngoài gỗ từ rừng phòng hộ "...người được giao, thuê hoặc khoán rừng phòng hộ được khai thác tre, nứa với cường độ không quá 30% trữ lượng; sau khi khai thác, rừng vẫn đạt tiêu chuẩn định hình rừng phòng hộ...Khai thác các lâm sản ngoài gỗ khác phải đảm bảo các nguyên tắc về khai thác lâm sản" đó là "Khai thác lâm

sản trong rừng phòng hộ không làm giảm chức năng phòng hộ của rừng và phải tuân thủ các quy định của pháp luật về bảo vệ và phát triển rừng, bảo vệ môi trường và bảo tồn đa dạng sinh học. Trong rừng phòng hộ là rừng tự nhiên không được khai thác những loài động, thực vật rừng nguy cấp quý, hiếm và những loài được ưu tiên bảo vệ theo quy định của pháp luật”).

+ Chủ rừng (hộ gia đình, cá nhân) tự xác minh, lập bảng kê lâm sản khai thác, tận dụng, tận thu nêu rõ khối lượng, chủng loại lâm sản, địa danh khai thác, tận dụng, tận thu và gửi trực tiếp 01 bộ hồ sơ (Giấy đề nghị cấp phép khai thác, bảng kê lâm sản) về Ủy ban nhân dân cấp huyện để cấp phép khai thác và theo dõi, giám sát trong quá trình thực hiện. Ủy ban nhân dân cấp huyện viết và trả giấy biên nhận hồ sơ cho chủ rừng.

1.2. Mùa khai thác

Mùa thu hoạch hạt Uoi ở tỉnh Thừa Thiên Huế thường bắt đầu từ tháng 5, kéo dài đến cuối tháng 8 dương lịch. Vỏ hạt có hàm lượng polysaccharids cao và hút nước mạnh, vì vậy vào mùa hạt chín phải thu hạt kịp thời, nếu để chậm gặp mưa hạt sẽ hút nước trương phồng và thối.

1.3. Dụng cụ khai thác

Tên dụng cụ	Công dụng
Rựa dài	Phát dọn thực bì và chặt những cành nhánh nhỏ ở những vị trí xa thân cây
Rựa ngắn	Phát dọn thực bì và chặt những cành nhánh nhỏ ở những vị trí gần thân cây
Dây để bắt đặng	Dùng để trèo cây
Sào dài có móc chế tạo bằng kim loại hoặc tre, gỗ	Dùng móc những cành nhánh nhỏ có quả uoi
Dây an toàn	Bảo vệ người hái hạt khỏi bị rơi xuống đất
Mũ bảo hộ	Bảo vệ đầu khi có vật cứng tác động
Ống nhòm	Quan sát hạt trên cây cao để nhận biết quả chín và chưa chín
Đá mài chuyên dùng	Mài rựa
Bao đựng hạt Uoi	Dùng để đựng hạt Uoi

2. Kỹ thuật khai thác an toàn và bền vững

Sản phẩm sử dụng trong thực phẩm của cây Uoi là hạt. Do cây cao và dễ gãy, hiện vẫn chưa có phương pháp thu hái thật hiệu quả. Tuy nhiên để tránh phải chặt hạ cây và đảm bảo an toàn khi thu hái, có 03 phương pháp thu hoạch hạt Uoi như sau:

- Cách thu hoạch thông thường là tìm nhặt quả Uoi rụng ở xung quanh gốc cây và những khu vực lân cận có bán kính khoảng 50m từ gốc cây Uoi cho quả

(còn gọi là “hạt Uoi bay”).

- Dọn sạch xung quanh cây vào mùa quả chín, dùng sào dài có móc để kéo hoặc rung cho quả, hạt rụng xuống đất để thu gom, đựng vào bao tải.

- Dùng dây nứa trong rừng buộc vào thân cây để leo (người dân địa phương gọi là “bắt đàng”), bắt đàng phải tạo vị trí thuận lợi để đặt bàn chân, khoảng cách giữa các đàng bằng một bước chân đi lên, sau khi tới độ cao cần thiết, dùng rựa chặt những cành nhánh nhỏ có quả Uoi, rơi xuống đất để thu hái hạt uoi. Đối với phương pháp này, khi leo trèo cần phải đội mũ bảo hộ, thắt dây an toàn để đề phòng tai nạn xảy ra.

Một số lưu ý quan trọng khi khai thác hạt Uoi:

- Tuyệt đối không được chặt hạ cây Uoi để thu hái quả vì sẽ ảnh hưởng rất lớn đến hệ sinh thái rừng và tính mạng con người.

- Việc khai thác cần được tổ chức theo đoàn (tối thiểu là 2 người) nhằm hỗ trợ cho quá trình thu hái hạt Uoi.

- Những cây Uoi quá cao (trên 30m), thân có đường kính nhỏ (dưới 20cm) hoặc nằm ở những vị trí hiểm trở (dốc, vực sâu...) thì chỉ thu hái quả rơi rụng xuống đất, không được trèo lên cây vì sẽ nguy hiểm đến tính mạng con người.

3. Kỹ thuật bảo quản và chế biến

3.1. Bảo quản sản phẩm sau (khai thác) thu hái

Hạt Uoi sau khi thu hoạch được làm sạch tạp chất, phơi hoặc sấy khô tới độ ẩm 13%. Do khả năng hút nước cao, hạt uoi sau khi phơi sấy cần được bảo quản trong các thiết bị kín hoặc đóng gói trong các bao nilon chống ẩm.

3.2. Chế biến và sử dụng

Hạt Uoi chủ yếu sử dụng để chế biến nước uống dạng thạch. Cho hạt khô vào nước sôi, vỏ hạt hút nước và trương lên tạo thành dạng keo nhầy (gọi là thạch uoi). Vớt bỏ hạt, bổ sung thêm đường, hương liệu và làm lạnh sẽ được một loại nước giải khát hợp khẩu vị. Thạch Uoi có tác dụng thanh nhiệt, lợi tiểu, chữa các bệnh đường tiêu hoá. Để làm thạch, một cốc nước (250 ml) cần 3-5 hạt khô, có thể cho thêm các loại tinh dầu thơm (nhài, chuối, bạc hà,...) sẽ được nước giải khát có mùi thơm theo sở thích. Trong công nghiệp thực phẩm, thạch uoi là thành phần của một số đồ uống có đường đóng hộp.

Giá trị kinh tế, khoa học và bảo tồn cây Uoi là loại lâm sản có giá trị kinh tế cao và là nguồn thu nhập quan trọng của người dân sống gần rừng. Trung bình một cây trưởng thành cho năng suất 40 kg hạt khô/năm.